

راز ثروت زیاد حضرت خدیجه (س)

آن چه مسلم است حضرت خدیجه (س) توانسته با عقل و تدبیر و مدیریت قوی اقتصادی، کاروان تجاری راه اندازد و در فرایند تجارت و طی سالیان متمادی ثروتمند شود.

آن چه مسلم است حضرت خدیجه (س) توانسته با عقل و تدبیر و مدیریت قوی اقتصادی، کاروان تجاری راه اندازد و در فرایند تجارت و طی سالیان متمادی ثروتمند شود.

به گزارش خبرنگار قرآن و فعالیت های دینی خیرگزاری فارس، دهم ماه مبارک رمضان سالروز وفات ام المؤمنین حضرت خدیجه کبری (س) است. یکی از شبهاتی که پیروان زندگانی ام الفاطمه (س) مطرح می شود، درباره ثروت ایشان است. به گونه ای که بیان می شود زن قبل از اسلام حق ارث بردن نداشت و با آمدن اسلام این قانون جاهلی تغییر کرد و زنان نیز بر طبق آیات قرآن از سهم ارث مشخصی بهره مند شدند. چگونه با این مطلب سازگار است که در تاریخ آمده است حضرت خدیجه ثروت عظیمی داشته است.

مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه های علمیه این چنین پاسخ می دهد:

عرب جاهلیت مخالف ارث بردن زن بود و تا پای مردی حتی در طبقات بعدی در میان بود، به زن ارث نمی داد. لذا وقتی که آیه ارث (سوره نساء آیه ۷) نازل شد، باعث تعجب عرب ها شد. اتفاقاً در آن اوقات، برادر حسان بن ثابت (شاعر معروف عرب) از دنیا رفت و از او زنی با چند دختر باقی ماند. پسر عموهای او همه دارایی وی را تصرف کردند و چیزی به زن و دختران او ندادند. زن وی به رسول اکرم (ص) شکایت کرد.

رسول خدا (ص) آن ها را احضار کرد. آنان گفتند: زن که قادر نیست سلاح بیوشد و در مقابل دشمن بایستد، این ما هستیم که باید شمشیر دست بگیریم و از خودمان و از این زن ها دفاع کنیم. پس ثروت هم باید متعلق به مردان باشد، ولی رسول خدا (ص) حکم خدا را به آنان ابلاغ کرد. (۱)

اما حضرت خدیجه (س) طبق روایت مشهور، نخست با «نباش بن زاره» معروف به ابوهاله تمیمی از قبیله بنی اُسَید بن عمرو بن تمیم که از شخصیت های معروف قریش بود، ازدواج کرد و از وی دارای فرزند پسری شد که او را «هند» نامیده بودند. (۲)

هند، بعدها شمایل و خصوصیات ظاهری رسول خدا (ص) را برای امام حسن مجتبی (ع) روایت می کرد. او که در کنار فاطمه زهرا (س) تربیت یافته بود، در جنگ جمل شربت شهادت نوشید. (۳)

طبق متون تاریخی، همسر دوم حضرت خدیجه کبری (س)، «عتیق بن عائذ بن عبدالله مخزومی» بوده که خدیجه (س) از این شوهر نیز دارای دختری به نام «هند» شد و این شوهر هم چندان عمری نکرد و خدیجه را با مرگ خود، تنها گذاشت. (۴)

اینکه خدیجه (س) قبل از همسری با رسول خدا (ص) به ترتیب مزبور، دارای دو شوهر دیگر بوده، چیزی است که مؤرخانی مانند: یوسف بن عبدالله اندلسی متوفای ۴۶۳ هـ ق، عبدالرحمن سهیلی متوفای ۵۸۱ هـ ق، ابن اثیر جزری متوفای ۶۳۰ هـ ق، ابن حجر عسقلانی متوفای ۵۸۲ هـ ق ذکر کرده اند. (۵)

اما علامه محمدباقر مجلسی پس از آن که موضوع دو همسر قبلی خدیجه را مطرح می کند، اضافه می کند: علی بن احمد کوفی علوی، متوفای ۳۵۲ هـ ق، احمد بلاذری، سید مرتضی در کتاب «شافی» و شیخ طوسی در کتاب «تلخیص شافی» روایت کرده اند، خدیجه (س) قبل از ازدواج با رسول خدا (ص) با هیچ کس ازدواج نکرده بود. (۶)

محمد کامل حسن محامی نویسنده لبنانی روایت ابن عباس را که تأکید می کند: حضرت خدیجه (س) به هنگام ازدواج با رسول خدا (ص) ۲۸ سال داشته (بحارالانوار، ج ۱۶، ص ۱۲) مورد تأیید قرار می دهد و استدلال می کند: از لحاظ تاریخی ثابت است که خدیجه (س) سه پسر به نام های: قاسم، طاهر و طیب و چهار دختر به نام های: زینب، رقیه، ام کلثوم و فاطمه زهرا (س) برای پیامبر (ص) به دنیا آورده و این معقول نیست که زنی بتواند پس از چهل سال هفت بار زایمان

بنابراین، مؤرخین اتفاق نظر ندارند که حضرت خدیجه (س) قبل از ازدواج با رسول خدا (ص) دارای شوهرانی بوده است و از طرفی هیچ یک از مؤرخین تصریح نکرده اند که ثروت خدیجه (س) از شوهرانش به وی رسیده است، بلکه آن چه مسلم است حضرت خدیجه (س) توانسته با عقل و تدبیر و مدیریت قوی اقتصادی، کاروان تجاری راه اندازد و در فرایند تجارت و طی سالیان متمادی ثروتمند شود.

برای اطلاع بیشتر به کتاب «حضرت محمد و خدیجه» تألیف احمد صادقی اردستانی مراجعه شود.

*پی نوشت ها:

- ۱- مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، دفتر نشر و فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۵۳، ص ۲۴۷.
- ۲- محمد کامل حسن المحامی، خدیجه بنت خویلد، ص ۱۴.
- ۳- اسد الغابه، ج ۵، ص ۷۲؛ السیره النبویه، ج ۱، ص ۱۹۹.
- ۴- خدیجه بنت خویلد، همان، ص ۱۴.
- ۵- الاستیعاب، ج ۴، ص ۲۸۰؛ السیره النبویه، ج ۱، ص ۱۹۹؛ اسد الغابه، ج ۵، ص ۴۳۴، الاصابه، ج ۴، ص ۲۸۱، ریاحین الشریعه، ج ۲، ص ۲۰۲.
- ۶- بحار الانوار، ج ۲۲، ص ۱۹۱.
- ۷- المحامی، پیشین، ص ۲۸.